

TŐZSÉR ÁRPÁD

*Keresztút*MOLNÁR ALBERT, MIUTÁN AZ ÖRDÖG PRÁGÁBAN BÉCSI KATEDRÁVAL
ÉS PÁPISTASÁGGAL KÍSÉRTETTE, VISSZAINDUL ALTDORFBA

*Töpreng a sötét, virradjon-e már?,
és latol az elme, érdeemes-e
virradni?, nem jobb-e a nagy, nyugalmas,
osztatlan éjszaka, melyben a tárgyat
még nem választja el a fény a tárgytól,
s az embert önmagától tudata?
Molnár Albert!, tudósnak mondanak,
vess most számot magaddal, életeddel:
ki vagy?, mit ér, amit eddig tanultál?
Mit ér a teológia s a jog,
s mit ér a bölcelet, ha te, magadról
nem tudhatsz meg semmit sem általuk?
A tudás – a jó s rossz pólusai
helyett – kétséges pántokra akasztja
a lélek üvegét, s az megvakul,
mint tükör az elfelejtett falon.
Áll az ember a keresztutakon,
s míg ott bogár s egér elboldogúl,
ő jobb s bal lábát sem ismeri föl:
rág az eszme, mint a csontban a szű.
Prága, Altdorf, Bécs – végül egyre megy!
Az egyénből a világ közt csinál,
kísérte torral, fényes városokkal,
de önmagán túlra, álságba, hegyre,
sivatagba, téves térbe viszi. –
Mentsük lelkünket, az egyént: magunkat,
hová az Úr a terekből kiszállt!
Bomolj, világ, én elhagylak, bomolj:
dúvad ortja mívelt téreidet,*

*agyara pénz s bérelhető tudás!
Bomlj, világ!, láttam szerkezeted,
vagy véltem látni, bomlott óra volt,
mit bomlott órás vaskóval javított,
s megrettent, ha az óra is ütött;
véltem látni dühödt rugóidat,
s csalót, ki ganéjjal kenegetett –
annyi már az ütköző érdek a
tengelyeidben, hogy csak ütközet
billentheti meg a tárcsáidat. –
Az új század felhúz vagy összetör:
én lelkem szigetére vonulok,
hol az égből maradt még tán darab. –
Bomlj, világ! – S fald fel önmagadat!*

Epilógus

*Vérrel tött írást az ördögnek pénzért –
vegyül a korok tanulsága.
Egy korai menekő tudós költő
Prágában – ennyi! S a költőben Prága!
Az ég s a föld (pénz, kény, önzés) tudása –
vergődő lélek a világi latban:
ember a térben, s tér az emberben,
s az egész mérleg a gondolatban.
S a sokezer éves libikóka
tengelye mai fordulat:
Minek is kell fegyvert veretni
belőled, arany öntudat!*